

Nr 189.

Av herr **Sjödahl**, om statsbidrag till vissa kommunala flickskolor med femårig lärokurs.

Vid 1928 års riksdag beslöt riksdagen att upprätta kommunala flickskolor. Dessa skulle utgöras av sju- eller sexåriga linjer, som byggde på folkskolans 4:e, respektive 6:e klasser. Erfarenheten har sedan visat, att den sjuåriga kommunala flickskolan fått en viss frekvens, medan den sexåriga icke haft några möjligheter. Skälet härtill är uppenbart, den längre skoltiden av $6 + 6 = 12$ år har avskräckt flickorna och deras föräldrar. Däremot har ett stort antal flickor sökt sig in i den fyraåriga realskolan, respektive mellanskolan. En skoltid på sammanlagt 10 år med realexamen som resultat har givit real- och mellanskolorna en större dragningskraft än den sexåriga flickskolan.

Vid framläggandet av 1927 års skolproposition uttalade dåvarande departementschefen som sin mening, att ifrågavarande kommunala flickskolor borde bygga på en genomgången sexårig folkskola och omfatta 5 eller 6 årsklasser. 1927 års skolsakkunniga upptogo också såsom alternativ en flickskola med fem årsklasser av den anledningen, att enligt deras mening en flickskola av denna kortare typ bättre än den fyraåriga realskolan kunde tillgodose de särskilda önskemål i fråga om flickornas högre undervisning, som våra högre flickskolor velat fylla. De förmenade alltså, att valet mellan de olika skolformerna skulle i första hand överlätas åt vederbörande kommunala myndigheter samt definitivt bestämmas av Kungl. Maj:t. Uti sitt utlåtande över sakkunnigförslaget uttalade också skolöverstyrelsen såsom sin mening, att den längre skolformen vore förknippad med olägenheter i vissa hänseenden, exempelvis i ekonomiskt avseende samt i fråga om studietidens förlängning. Därför ansåg skolöverstyrelsen, att den femåriga typen väl försvarade sin plats vid sidan av den andra och förordade dess upptagande i skolsystemet.

1928 års riksdag beslöt som bekant annorlunda med känt resultat. Den fyraåriga mellan- eller realskolan lockar likaså den sjuåriga flickskolan. Den sexåriga är död. Det är tydligen på det sättet, att för det stora antal flickor, som avvakta flickskoletidens slut före sitt eller föräldrarnas avgörande om deras fortsatta utbildning, praktiskt taget ej ha annat val än den fyraåriga linjen fram till realexamen. Den sexåriga flickskolelinjen avskräcker genom sin längd. Blott ett obetydligt antal försöker sig på det pedagogiska monstrum, som heter förenad linje. Men kvar står då som ett önskemål, att det vid sidan av den sjuåriga flickskolan, som bygger på fyra folkskoleår, finnes en femårig linje, som bygger på sex folkskoleår. Fastän den fyraåriga realskolelinjen visade sig mycket lämpligare för flickorna, än

mången vågat tro, skulle dock en femårig flickskola ge det större lugn över arbetet, som många elever behöva och samtidigt ge mera av den praktiska utbildning, som av gammalt och med rätta flickorna ansetts erfordra samt erhållit uti flickskolan. Det synes därför lämpligt, att det måtte medgivas kommunerna rätt att upprätta femåriga kommunala flickskolor och för dessa erhålla statsbidrag på samma sätt som för de nuvarande skolorna.

De femåriga flickskolorna voro uppenbarligen behöfliga för alla de många elever, som av olika skäl först efter genomgången folkskola bli klara över sin fortsatta utbildning. Dit höra även de elever, som — där en sådan organisation av flickskolan genomförts — då längre kunde kvarstanna i sina hem och tillika erhålla en billigare fortsatt skolutbildning. Det är en avsevärd skillnad på föräldrarnas kostnader för sina flickor, om de kunna välja en femårig flickskola än en sjuårig.

Med åberopande av vad som ovan anförts hemställes härmed,

att riksdagen må besluta att, i samband med beviljande av anslag för bidrag till kommunala flickskolor, uttala, att bidrag måtte ur detta anslag utgå även till sådana kommunala flickskolor, som anordnat en femårig lärokurs, vilken är grundad på genomgången sjätteklass av sex- eller sjuårig folkskola, anordnad enligt någon av en sådan skolas huvudformer, och vilka kommunala flickskolor av Kungl. Maj:t blivit erkända såsom sådana.

Stockholm den 23 januari 1936.

Edg. Sjödaht.
